

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 155

Maribor, ponedeljek 13. julija 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemna v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefoni

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglas po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »JUTRA« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Reševanje Nemčije

VKLJUB PREDSTOJEČI KATASTROFI NEMŠKI NACIJONALISTI NE POPUSTE. — BRÜNING IN CURTIUS NA POTU V PARIZ. — AMERIŠKO POSOJILO.

BERLIN, 13. julija. Položaj v Nemčiji se je zopet nepričakovano poslabšal. Vsi nemški listi s skrbjo motrijo potek političnih dogodkov. Splošno prevladuje mnenje, da je nastopil čas, ko se bo morala Nemčija odločiti ali za brezpogojno sodelovanje s Francijo, ali pa za gospodarski in finančni zlom, ki zamore povzročiti nedogledne posledice. Skoro vsi listi odklanjajo francoske pogoje za pristane na odgoditev plačevanja reparacij ter se celo ne boje groziti z desničarsko reakcionarno ali levičarsko komunistično revolucijo.

V zvezi s tem stališčem so pričeli Francozi odtegotvati svoje kratkoročne kredite, ki so jih dali nemški industriji, tako da je morala Državna banka izplačati samo v soboto 100 milijonov mark deviz.

Vlada neprestano proučuje težki položaj in izdeluje nujne ukrepe, s katerimi misli obvarovati Nemčijo pred katastrofo. Največjo nado pa polaga na obljubo ameriške federalne banke, da bo dovolila Nemčiji nov šestmesečni kredit v višini 300 milijonov dolarjev.

BERLIN, 13. julija. Kriza nemških državnih financ je dosegla kulminacijo. Zdi se, da bodo imeli prav pesimisti, ki prerokujejo Nemčiji državni bankerot, če velesile do noči ne bodo nakazale zadostnih prehodnih kreditov.

Državna vlada je od sobote takorekoč

v permanenčni seji, istotako upravni svet in direktorij državne banke. Vsako uro prispe kaka nova vest od ene ali druge banke, ki vsled runa vlagalcev mora zapreti uradne prostore. Remost položaja dokumentira tudi dvadnevna prepoved vsakršnega valutnega in deviznega prometa na domačih borzah.

PARIZ, 13. julija. Včeraj se je nemški poslanik Hoesch javil pri min. predsedniku Lavalu in mu je v enournem razgovoru poročal o katastrofalnem položaju Nemčije. Laval je takoj dal brzojavno sklicati vse ministre, ki so izven Pariza, k izredni seji min. sveta za danes popoldne. V francoskih vladnih krogih so zelo v skrbeh.

Kakor poročajo iz dobro informiranih političnih krogov, bosta državni kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius še danes z letalom odpotova v Pariz, da z vodilnimi francoskimi državniki razpravljata o nujni rešitvi kreditnega vprašanja za Nemčijo.

WASHINGTON, 13. julija. Včeraj popoldne se je vršila seja vodilnih bančnikov v navzočnosti Owena Younga in predsednika Hooverja. Hoover je pozval bančnike, naj dajo Nemčiji kredit, ker je sicer zlom neizogiben. Bančniki so se nato zadržali na takojšnji kredit v iznosu 200 milijonov dolarjev (krog 11 milijard dinarjev).

Šahovska olimpijada v Pragi

PRAGA, 13. julija. Tu se je pričela velika svetovna šahovska olimpijada, na kateri igrajo Jugoslovenci kot 13. ekipa. Proti Jugoslaviji je igrala prva Madžarska. Tekmovanje je bilo prekinjeno z 1:1. Dr. Vidmar je v boljši poziciji prekinil s Steinerjem, dr. Astaloš je remiziral z dr. Vajdo, Kostič s Havassyjem. Prvi je prekinil v boljši poziciji proti Sterku.

V drugem kolu sta igrali Českoslovaška in Jugoslavija. Igra je bila z boljšo pozicijo za Čehoslovake prekinjena z 1:1. Rejfir je premagal Astaloša, Vidmar je prekinil proti Flohru v slabšem položaju. Kostič je premagal Opočenskega. Pirc je prekinil partijo z dr. Skalickim. Danes igra Jugoslavija proti Franciji.

vane samo najboljšo in najmodernejšo pomorske edinice, poleg katerih ima še vsaka država skoraj polovico toliko že zastarelih ladij, ki pa imajo še vedno gotovo bojno vrednost.

Dočim je vprašanje suhozemskega oboroževanja še docela nenačeto, je pomorsko tekmovalstvo vsaj omejeno z washingtonskim londonskim sporazumom, ki določa gotova razmerja pomorskih sil med posameznimi državami.

Iz teh podatkov je jasno, da obvladate širna prostranstva oceanov anglošaški velesili, Evropo pa Francija s svojo izborno organizirano in tehnično dovršeno opremljeno suhozemsko vojsko. In baš proti tej francoski vojski ter vojskam njenih zaveznic so nanerjeni vsi

Dr. Vidmar igra proti svetovnemu mojstru dr. Aljehtinu, ki zastopa francoske barve.

KATOLIŠKA AKCIJA SE NASELI V VATIKANU.

RIM, 13. julija. V zvezi z napetostjo med Vatikanom in fašizmom ter nepopustljivim stališčem Mussolinija v vprašanju Katoliške akcije je izvršil papež nov odlok. Odredil je namreč, da se prenese sedež italijanske Katoliške akcije v Vatikan.

NEPOSREDEN POLET PARIZ—TOKIO

PARIZ, 13. julija. Letalca Le Brix in Doré sta včeraj zjutraj startala za veliki polet brez pristanka iz Pariza v Tokio. Na letalu imata 8100 litrov bencina

pacifistični ofenzivni sunki predsednika Mussolinija in nemških diplomatov, ki se ne morejo živeti v to, da danes ne razpolagajo pri svojih podvigih več z najmočnejšo vojsko na svetu, s katero so toliko časa ogrožali svetovni mir, da je izbruhnila svetovna vojna. Borba, ki se bo bila prihodnje leto na splošni razorožitveni konferenci, bo huda in težka. Zaradi tega je prevelik optimizem v njen uspeh vse preje kakor na mestu. Kljub vsem še tako lepim govorom in izjavam o potrebi osiguranja svetovnega miru z najrazličnejšimi pogodbami in institucijami je še vedno slehernemu detetu jasno, da je za danes in najbrže še za dogleden čas najsigurnejše jamstvo za obstoj pojedinih držav doživetje in

in 250 litrov olja. Letela bosta preko Bruslja—Königsberga—Moskve—Nižega Novgoroda—Ekaterinoslava—Čite—Mukdena in Soula. Upata, da bosta preletela 10.800 kilometrov dolgo progo v okroglih 62 urah. Letalo leti z brziino preko 200 km na uro.

Titulescu — pojde iz diplomacije?

BUKAREŠTA, 13. julija. Listi javljajo iz Londona, da je tamošnji rumunski poslanik Titulescu sklenil, da se umakne iz diplomacije. Vrniti se namerava na svojo vseučiliško stolico v Bukarešto in bo vstopil v areno politične borbe. Nekateri listi celo trde, da bo postal član narodne kmetske stranke in naslednik dr. Mantua.

Tragedija fašistovske žrtve.

Te dni so našli na avstrijski strani ob meji na južnem Tirolskem pri Meranu visoko v gorah truplo bivšega meranskega župana in odvetnika dr. Luchnerja. Truplo ni kazalo nikakih poškodb in ne znakov ponesrečenja. Pri obdukciji so ugotovili, da je dr. Luchnerja med odmorom v planinah zadela kap. Kasneje se je ugotovilo, da je bil dr. Luchner od l. 1920 naprej, ko se je udeležil neke konference glede nemških manjšinskih šol, neprestano preganjan od fašistov, tako da nazadnje niti njegovi stari klienti niso upali več k njemu in je moč prišel v velike stiske. Obrnil se je na prijatelje v Inomostu, ki so ga povabili, naj se naseli tam in mu obljubili, da mu bodo preskrbeli novo existenco. Dr. Luchner pa ni dobil od fašističnih oblasti potnih listin, zato se je podal po skrivnih poteh v Avstrijo. Dasi je bil svoj čas znan kot dober turist, so vendar težave zadnjih let tako uplivali na njegovo srce, da je obnemoglo, čim je prekorajil avstrijsko mejo.

Velik črni opal

so našli nedavno v Lightning Ridge. Opal tehta 711 karatov in je gotovo največji in najdražji dragulj na svetu.

Z zidarskega odra je padel

s kolesom vred zastopnik zavarovalne družbe »Herzeg Bosna«, Ivan Černe, ko je pri Obrajniku v Studencih, ki gradi hišo, bil po poslih in si je skupno z njim ogledoval stavbo. Kolo se je polomilo, Černe je dobil manjše poškodbe.

Gad je plčil

10letnega posostnikovega sina Jožefa Skutnika iz Trbojn v desno nogo. Domači so fanta takoj odpemili v mariborsko splošno bolnico.

Razorožitveni pokret

V zvezi z akcijo ameriškega predsednika Hooverja za odgoditev nemških reparacijskih plačil in plačevanja zavezniških vojnih dolgov je stopilo v akutni stadij zopet vprašanje splošne svetovne razorožitve. Zanimivo je pri tem, da je danes poleg sovjetske Rusije najodločnejši zagovornik popolne razorožitve voditelj italijanskega fašizma Mussolini, ki hoče v tem pogledu nadkriliti celo Američane.

Misel splošne razorožitve se je porodila že po 30letni vojni ter je logična posledica oboroževalnega tekmovanja. Kot prvi praktični korak na poti k splošni razorožitvi je smatrati akcijo ruskega cesarja leta 1898 za sklicanje haških mirovnih konferenc. Kakor vselej v politiki, pa so igrali pri teh konferencah vse večje vloge stvarni motivi, kakor pa idealni razlogi. Zaradi tega je tudi razumljivo, da sta bili obe haški konferenci potekli brez sleherne razprave o kaki stvarni razorožitvi ali omejitvi oboroževalnega tekmovanja, ki je dovedlo pozneje do izbruha svetovne vojne. Največji del krivde za to pa zadene baš nemškega cesarja Viljema in berlinsko militaristično diplomacijo.

Prvič je bilo resno načeto vprašanje splošne razorožitve šele v toliko grajan versailleski pogodbi in sicer v statutu Društva narodov, ki določajo v znanem 8. členu, da smatrajo države, članice Društva narodov, potrebno za vzdrževanje miru kar največje znižanje oboroževanja, ki je dovoljeno le v toliko, v kolikor služi osiguranju državne varnosti. Na podlagi tega člena se je pričelo dolgotrajno in mučno pripravljano delo za sklicanje splošne razorožitvene konference. Treba je bilo skoro 13 let, predno so bile odstranjene brezštevilne ovire in v toliko pripravljen teren, da je lahko računati vsaj z delnim uspehom te največje konference narodov, kar smo jih sploh dostej doživeli.

Kako težko bo delo prve splošne svetovne razorožitvene konference, ki se sestane 2. februarja prihodnjega leta, je razvidno iz statistike stanja posameznih vojsk na svetu. Tako ima Francija pod orožjem okoli 700.000 mož (z rezervno skupaj pa lahko 3 in pol milijona mož), Rusija 562.000 (7 in pol milijona), Italija z milico 450.000 mož (3 milijone in pol), Poljska 300.000 mož (2 milijona in pol), Českoslovaška 150.000 pušk (1.280.000 mož), Rumunija 145.000 mož (800.000), Nemčija z varnostno policijo 280.000 mož, Anglija 159.000 (320.000), Japonska 223.000 (4 milijone), Zedinjene države 136.000 mož (300.000 mož). Vse države razpolagajo po znanih podatkih z nad 10.000 tanki in s skoro istim številom bojnih letal. Nič manj niso giantske številke o stanju pomorske oborožitve glavnih pomorskih držav. Tako znaša celokupna tonaža 343 prvovrstnih angleških pomorskih edinic 1.356.000 ton, 480 ameriških edinic 1.508.000 ton, 147 japonskih 666.000 ton in 137 francoskih 400.000 ton. Pri tem pa so vpošte-

Mariborski in dnevni drobiž

Kaj vse ima Mohorko na vesti?

Državno tožilstvo je pri senatu petih sodnikov mariborskega okrožnega sodišča vložilo obtožbo proti Rudolfu Mohorko, roj. 2. apr. 1906 v Mariboru, ter proti Frideriku Klančniku, roj. 13. apr. 1894 v Bežini pri Konjicah, usnjarskemu pomočniku.

Mohorko, že ponovno predkaznovan, je obtožen: 1. radi hudodelstva tatvine treh verig v vrednosti 450 Din na škodo lastnice broda Terezije Rožič v Jelovcu febr. 1928; 2. radi poskusa zločinstva razbojništva, ker sta skupno z Rudolfom Kovačem ponoči 14. sep. 1929 na cesti med postajo Sv. Lovrenc na Poh. in Devico Marijo v Puščavi s kladivom in nožem napadla kmeta Jakoba Črešnika in Jakoba Vicmana, ki sta se vračala s sejma iz Maribora, in jima hotela oropati denar, za kateri sta prodala živino (oba sta imela krog 23.000 Din); 3. radi zločinstva razbojništva, ker so skupno s Friderikom Klančnikom in Rudolfom Kovačem dne 8. okt. 1929 na Šobru s sekro ubili kmeta Rudolfa Kanclerja in mu odvzeli 2.500 Din; 4. radi dvoje prestopkov prikrivanja in potu, ker je pomagal razpečavati ukradene stvari; 5. radi treh zločinstev tatvine (2 v Avstriji, 1 v Jelovcu); 6. radi zločinstva razbojništva, ker je v noči na 5. aprila 1931 v Jelovcu s sekro usmrtil kmeta Alojza Dobaja, njegovo sestro Kunigundo, njegovi hčerki Alojzijo in Terezijo ter rejenca Rajmunda Gosaka, ter nato oropal 4500 Din, 2 srajci, 3 pare nogavic, žepni nož, britev, klobuk in zimsko sukno; 7. radi prestopka zoper pravosodje, ker je v preiskavi lažno ovadil Ludvika Hriberskega kot sosterilca razbojništva v Jelovcu.

Friderik Klančnik je obtožen sosterilstva pri razbojništvu nad Rudolfom Kanclerjem na Šobru.

Predlaganih je 12 glavnih prič ter 70 prič, katerim pa ni treba priti h glavnemu razpravi.

Dan razprave še ni razpisan. Vršila se bo v bivši porotni dvorani. Zanimanje je že danes ogromno.

Meljski hrib je na petih mestih zatrpal cesto k Sv. Petru.

Povodom zadnjega neurja v soboto popoldne in v polnočnih urah na nedeljo se je zopet sprožil ominozni Meljski hrib. Trije veliki plazovi so mestoma tako zasuli cesto v Št. Peter, da je vsak promet za več dni onemogočen. Poleg teh pa se je sprožilo več manjših plazov, ki so pomnožili prometne barikade. Sreški cestni odbor je dirigiral na lice mesta več kaznjencev in prostovoljnih delavcev, da odstranijo gramoz, lapor, gromovje in kamenje. Upati je, da bo cesta za glavno potrebo kmalu očiščena. Nova »erupcija« je zopet opomin, da je od Meljskega hriba stalno ogrožena cesta v Št. Peter, ena najglavnejših življenjskih žil Maribora.

Razprava proti 43 mariborskim mesarjem,

ki so obtoženi od državnega tožilca zaradi navijanja cen, bo jutri 14. t. m. pred okrožnim sodiščem in se bo vršila v bivši porotni dvorani.

Zeppelin nad Mariborom.

Že delj časa so se vrstile napovedi o poletu zračne ladje »Graf Zeppelin« nad Mariborom. Včeraj popoldne krog 15. je res majestetično priplul od zapada po toku Drave in je plaval preko Mariborskega otoka in Maribora v višini nekaj sto metrov, tako nizko, da se je razločno videl napis na zračni ladji. Naravno je bil prihod Zeppelina senzacija dneva in vse je hitelo iz stanovanj na ulice, da vidijo zračnega orjaka. Na Mariborskem otoku, kjer je bilo na tisoče kopačev, pa so ga ti seveda navdušeno pozdravljali. Zračna ladja je krenila nad Mariborom v severno-vzhodno smer proti Radgoni.

Proslava stoletnice rojstva Fr. Levstika bo 25. in 26. t. m. v Velikih Laščah, Levstikovem rojstnem kraju, na zelo slovesen način.

Novi vodovod pri Sv. Križu na Kozljaku bodo končno slovesno otvorili in blagoslovili v nedeljo 19. t. m.

Na mednarodnih telovadnih tekmah v Parizu,

ko so se z vso slovesnostjo pričele v soboto 11. t. m., je prvi dan po napeti borbi bil zmagovalec Mariborčan Leon Štukelj, ki je dosegel 115 točk. Za njim se je kot drugi plasiral Čehoslovak z 113, kot tretji Finec s 112, kot četrti Švicar z 111 in kot peti Italijan z 107 točkami. Jugoslovensko Sokolstvo, ki je poslalo v Pariz ob tej priliki 500-člansko delegacijo, je bilo deležno ob otvoritvenih svečanostih pristrčnih manifestacij in ga tudi francoski tisk v posebnih člankih pozdravlja.

Upokojitve pri Stolu sedmorice v Zagrebu.

Pred nekaj dnevi so bili upokojeni z ukazom Nj. Vel. kralja: starešina državnega nadodvetništva v Zagrebu dr. Viktor Aleksander, sodniki Stola sedmorice Ivan Mesarič, Ivan Vuković, Vladimir Buzadžić in Milan Skoruzina.

Novo avtobusno progo

je redno upeljalo mestno avtobusno podjetje: Maribor—Hoče—Reka in narobe, za katero je dobilo od banske uprave koncesijo.

Krog 2000 sezonskih delavcev

— znaten del vseh je iz Prekmurja — je tekom zadnjih dni zopet odpotovalo v inozemstvo, zlasti v Nemčijo, s trebuhom za kruhom.

Ob zaključku razstave fotografskih amaterjev.

Prejeli smo: Lepo je bilo. Toda manjkali so nekateri, ker teh pet, ki so razstavili, še ni dovolj za reprezentacijo vsega mariborskega foto-amaterstva. Zato bi bilo lepo, ko bi ti gospodje, ki so tokrat razstavili, povabili v svoj krog tudi še druge. Potem bo mogoče, da kmalu dočakamo klub fotografskih amaterjev v Mariboru. Planinski in pokrajinski žanr končno tudi enkrat občinstvo utruditi. Na razstavi smo videli mnogo cvetk in par živali, a portret je zastopal en ubog, pa presrčan pastirček. A. M.

Delovni trg.

Borza dela išče nujno za Maribor: 1 delavca za klanje perutnine, 3 hlapce in 3 pekovske vajence; za okolico Maribora: 2 kleparja, 1 pečarja, 2 mizarja, 1 kamnoseka, 3 pekovske vajence. Od žensk pa za okolico Maribora: 3 natakarice, 16 dekel, 2 gospodinji, 1 perfektno servirko za Varaždin, 2 hotelski kuharici za Bačko, 3 pomožne delavke za opekarno v Kamnici, 1 vzgojiteljico za Lendavo, za Maribor pa: 3 natakarice, 1 šiviljo za perilo, 1 šteperico za gornje dele čevljev, 3 plačilne natakarice, 2 podnatakarici, 1 trg. pomočnico, 1 tekačico, 25 kuharic, 35 služkinj, 2 sobarici, 2 varuški, 3 postrežnice, 2 gospodinji, 2 šiviljski, 2 pletalski in 1 vajenka za štepanje gornjih delov čevljev.

Popravni izpiti na srednjih šolah.

Popravni izpiti nižjega teč. izpita ter za 5.—8. r. se lahko delajo že s koncem julija in v začetku avgusta, ako so v mestu razrednik, predmetni učitelj in še en član izpitnega odbora. Učenec pa mora nujnost izpita dokazati.

Novo mašo

smo imeli včeraj 12. t. m. v farni cerkvi pri očetih frančiškanih. Pel jo je novoposvečeni g. p. Marijan Farič, doma iz Zrkovcev. Ker že precej let ni bilo takega dogodka, je bila včerajšnja nova maša naravno senzacija dneva, ki je privabila obilo publike. Med slovesno mašo je svirala godba domačega pešpolka.

Poroke.

V zadnjem času so bili v Mariboru poročeni: Franc Arzenšek, kovač, z gdč. Ano Turkovo, delavko; Ivan Kristan, zavirač d. ž., z gdč. Veroniko Lutherjevo, šiviljo.

Smrtna kosa.

V 67. letu je preminula v Mariboru zasebnica Horch Jožefa, v 30. letu pa žena tkalskega mojstra Barton Frančiška. — Na Humu pri Ormožu pa je umrl občešpotovani mlinar in posestnik Martin Podgorelec v starosti 76 let.

Aretacije.

Zaradi potepušstva so bile aretirane Alojzija A., Frida S., Ana Z. in Elizabeta K. Tatvine kolesa pa je osumljen in aretiran Franc H., ki bo predan sodišču.

Iz Hotinje vasi

Motil bi se človek, če bi mislil, da naša zakotna vas vsestransko kulturno ne napreduje.

Po smrti župana g. Pišeka Franca je prevzel dolžnosti župana prvi občinski svetovalec g. Lešnik Anton, kateremu želimo, da bi kot dober in pravičen občan ostal tudi naš bodoči župan.

Savezna streljaška družina Hotinja vas gradi res krasno strelišče, kar bo v čast agilnim članom in celi občini. Privabilo bo s tem še druge nove člane, da se usposobljajo na pripravnem strelišču za dobre strelce. Gradnja bo tekom tega meseca dokončana.

Predpriprave za razvitje prapora Savezne streljaške družine v Hotinji vasi teko najživahnejše, za kar gre hvala njenim požrtvovalnim članom. Prosimo sosedna društva, da na dan 2. avgusta vsled omenjene slovesnosti ne pripravljajo svojih prireditev.

Po odhodu v pokoj vodje tukajšnjega postajališča Orehova vas-Slivnica g. Movera Franca je premeščen na njegovo mesto iz Limbuša g. Čelik Franc.

Mestni park

je sedaj v svoji krasni obleki, in če ga gledaš od katerekoli strani, ga moraš občudovati. Pri vходу v park te iz divnega ribnika pozdravlja dva lepa labuda in dve partiji rac in račk. Izpred godbenega paviljona, kjer je velik, krasen cvetlični rondo, prideš v glavni drevored in v šest stranskih poti. Lepa je bivša park-kavarna, ki je pa žal zaprta. Prekrasen je tudi takozvani novi park, osobito s pogledom iz južne proti severni strani čez rondo z nasajenim gozdičem ravnih vrtnic v šumo mnogovrstnih in mnogobarvnih dreves. Tu se, dragi sprehajalec, vsedi in občudoval boš to krasno panoramo, ki se spreminja od pomladi do jeseni ob solncu ali senci v najpestrejšo sliko. V ozadiju je še diven smrekov gozdiček in pred njim stoji ponosno spomenik »Jugoslovenske matice« z žaro. Do pred kratkim je pa bilo žalostno gledati, kako so razposajeni otroci in neki psi kar po nasadih in po cvetlicah skakali. Otroci so tudi cvetlice trgali, ruvali in svoje žoge med nasadi iskali. Ali k sreči se je okrenilo na bolje, odkar nastopa novi paznik g. Rebernik. Ta paznik, kiv rši svojo dolžnost resno in vlnudno, ima sicer nasproti mamicam in gospodarjem psov zelo težak posel, kajti spravijo se nanj kot najbolj vneti zagovorniki svojih klientov. Na njegov opomin, da so za otroke tri posebna igrišča, sem slišal razne odgovore: »park je za otroke, komur ni to prav, pa naj gre na otroško igrišče,« ali »bom že svojemu možu povedala, pa bomo njega iz parka spravili.« Ko je bil pes iz cvetlic pogan in ne vdar jen, je rekel njegov gospodar T.: »Bomo videli, jaz že dosti dal za tisti Verein in sem Mitglied tiste Verein« itd. Vse to pa g. Rebernika naj ne moti, ker ima ogromno večino obiskovalcev parka za seboj. Ti obiskovalci so mu tudi hvaležni, da je odpravil žogomet pred paviljonom, kjer nam je večkrat žoga v glavo priletela. Olepševalnemu društvu hvala za lepo vzdrževanje parka in za gorilenovanega paznika, ki čuva park bolje kot trije prejšnji čuvaji. K.

Šaljiv večer na vrtu »Gambrinus«.

V torek 14. julija priredita znani popularni srbski narodni komik g. Miloš Zotović in njegova gospa večer poln šale in smeha na vrtu Gambrina. Sodeluje znani naš humorist g. Evgen Pancer in salonski orkester. Začetek ob 9. zvečer. V slučaju dežja bo predstava na verandi. Zanimiv spored zasluži mnogoštevilno udeležbo.

Podivjana mladina.

Na Ponikvi ob j. ž. se je včeraj popoldne vršila sokolska prireditev. Že popoldne so na telovadišču trije znani pretepači izzivali, vendar se ni nihče zanje zmenil. Krog 1. ponoči pa se je vračal domu v Hotinje gostilničar Gobec v spremstvu dveh kmetov. Pred Gobčevo gostilno so jih nenadoma napadli omenjeni pretepači z noži ter Gobca lažje, oba spremljevalca pa tako težko poškodovali, da so morali pozvati rešilno postajo iz Celja, ki je krog pol 3. prispela z rešilnim avtom in ju odpeljala v celisko bolnico. Prvo pomoč je ranjencem nudil g. okrožni zdravnik dr. Svetina iz Sv. Jurija. Zločincem so že orožniki na sledu.

Obrtno gibanje v Juniju.

V mesecu juniju 1931 so bile izbrisane sledeče obrtne pravice: Schimpf Franc, krojač, Koroška c. 52; Stauber Marija, lončarska obrt, Cvetlična ul. 8; Skerbiš Simon, mizar, Ulica 10. oktobra 5; Krefl Konrad, sedlar, Tomšičeva ul. 35; Maifer Feliks, krojač, Jenkova ul. 6; Kramberger Avgust, mesar, Aleksandrova c. 87; Štolfa Josip, krojač, Korošičeva ul. 8; Šmisl Karl, mesar, Aleksandrova c. 8; Leskovšek Josip, krojač, Slomškov trg 1; Špes Ana, šivilja, Aleksandrova c. 21; Zelzer Ivana, starinarstvo, Vetrinjska ul. 12; Potzner Frančiška, izdelovanje ženskih oblek, Barvarska ul. 3; Reich Josip, pralnica in svetlokalnica, Gosposka ul. 38; Ličar Jožica, trgovina z mešanim blagom, Wilderainerjeva ul. 17; Šibenik Frančiška, trgovina z jajci, mlečnimi izdelki in drobnarijo, Meljska c. 43; Seiler Vincenc, trgovina z urami, srebrnino in zlatnino, Gosposka ul. 19; Piric Friderik, branjarja, Tržaška c. 44; Kramberger Ivan, pleskar in slikar, Tržaška c. 41; Maček Antonija, izdelovanje oblek, Barvarska ul. 5; Šilak Ivan, pek, Splavarska ul. 5; Polanec Franjo, krojač, Gosposka ul. 15; Nipič Jakob, kovinotiskar, Slovenska ul. 20; Ožanič Anton, izdelovanje galanterijskega kovinskega blaga, Vojašniška ul. 13; Kaučič Ivan, krojač, Vetrinjska ul. 24; Trofenik Ferdinand, mesar, Glavni trg; Marhold Anton, mesar, Tržaška c. 1; Vidmar Hinko, mesar, Vodnikov trg 3; Lovrenc Helena, trgovina s sočivjem, zelenjavo, sadjem, jajci, oljem, mlečnimi izdelki, južnim sadjem in moko, Glavni trg; Šlanič Leon, litografska koncesija, Mlinska ul. 30; Vombek Ivan, mesar, Glavni trg; Šušterič Ivan, krojač, Glavni trg 17; Robinšak Anton in Kovačič Ivan, čevljarska obrt pod imenom Robinšak & Kovačič, Slomškov trg 8; Tvrđka »Žibert« d. z o. z. trg. s čevlji in modnim blagom, Gl. trg 18, (skupaj 33); izdane pa so bile sledeče obrtne pravice: Kaschan Josip, slikar, pleskar in črko-slikar, Cvetlična ul. 3; Karlo Josip, torbar in sedlar, Kopališka ul. 2; Stupan Ivan, krojač, Aleksandrova c. 17; Kovač Jure, sejmarstvo in posecanje cerkvenih slovesnosti z galanterijo, Dravska ul. 13; Lekić Božo, podružnica trgovine z galanterijskim, manufakturnim in drobnim blagom, Dravska ul. 8; Kodrič Henrik, krojač, Koroška c. 47-a; Tiskarna sv. Cirila, družba z o. z., podružnica knjigarne, Valvazorjeva ul. 36; Ing. Kocpek Bogomir, ključavničar za orodje in stroje, Frankopanova c. 23; Donko Antonija, starinarstvo, Vetrinjska ul. 24; Ussar Maks, izdelovanje fotografskih kartonov in drugih kartonaž pod imenom »Foto-Kompanija«, Gregorčičeva ul. 14; Roškar Andrej, trgovina z mešanim blagom, Koroška c. 10; Kovšek Terezija, šivilja, Aleksandrova c. 36; Fideršek Ivan, vozovni sedlar in vozovni ličar, Dvořakova ul. 15; Vesnaver Marija, par. žaga in trgovina z lesom pod imenom: J. Vesnaver parna žaga in lesna industrija, Meljska c. 76-88; Jugoslovenska tovarna za izdelovanje Dr. Oetkerjevega pecilnega praška, družba z o. z., izdelovanje kemičnih preparatov za kuho in gospodarstvo na tovarniški način ter trgovina s temi predmeti, Trstenjakova ul. 21; Kiffmann Friderik, stavbeni mojster, Meljska c. 25; Furman Josip, klepar, Frankopanova c. 2; Seušek Josipina, branjarja ter prodaja vina, piva in sadjevca v zaprtih steklenicah, Koroška c. 48; Vertnik Amalija, trgovina z vinom v na trgovski način zaprtih steklenicah, Sodna ul. 17; Piščanec Ernest, trgovina z lesom in kurivom, Masarykova ul. 1; Tvrđka Benčina in drug, družba z o. z., litografska koncesija, Mlinska ul. 30, (skupaj 21).

sAnt. Rud. Legat-ov enoletni trgovski tečaj v Mariboru.

Vpisovanja ustmeno ali pismeno v Slovenski ulici 7, zraven trgovine Wögerer, od 8 do 12 in od 2. do pol 7. Šolski programi brezplačno!

V Muri je utonil

pred 6 dnevi ob priliki kopanja Anton Belšak, sin posestnika iz Bodislavcev, župnije Malanledlja pri Ljutomeru, star 33 let. Vkljub iskanju trupla še niso mogli najti. Orožniške postaje, obč. uradi in vsi drugi so naprošeni, naj pomagajo iskati nesrečno žrtev. Ponesrečeni je iz ugledne hiše, brat sreskega šolskega nadzornika v Dol. Lendavi g. Ljud. Belšaka.

Sportna nedelja

Tekmovanje za nogometno prvenstvo Dravske banovine

ISSK Maribor:SK Svoboda (Ljubljana) 7:2 (4:1).

Na igrišču ISSK Maribora se je včeraj vršila prva finalna tekma za prvenstvo LNP med ljubljanskim prvakom SK Svoboda in prvakom mariborskega okrožja ISSK Maribor.

ISSK Maribor: Koren II, Koren I, Bertonec, Stanko, Vodeb, Konič, Jež, Starc, Pepček, Terglec, Hreščak, Priveršek.

SK Svoboda: Erman, Zemljak, Jeršek, Bogme, Habilt, Bonceli, Kalaš, Janežič, Mahovec, Bončar, Starman.

Kot siguren favorit so Mariborčani nastopili, razen Domicija, kompletno. Tudi »Svoboda« je deloma preuredila svojo enajstorico in je poslala v Maribor borbeno moštvo.

Dasi so imeli belo-črni razmeroma lahko stališče in so s silnim »spurtom« otvorili sezijo napadov na nasprotnikova vrata, niso dosegli številčno višjega rezultata, ker niso ohranili začetnega elana in veselja do strela tudi preko odmora. Njihova premoč je bila neoporečna na vsak korak, vendar se je zdelo, da enajstorica nima najtrdnjše volje, da bi jo izrabila v celoti. Zato je druga polovica igre trpela v formi in je od časa do časa komaj sličila boju drugorazrednih klubov. Zlasti napadalna vrsta je zaigrala izpod svoje običajne forme. V krilski vrsti je bil še najboljši Jež, dočim je imel Konič izrazito slab dan. Vodeb je bil defenzivno dober. Ožja obramba se je preveč spuščala v ofenzivno igro in gresta na ta račun tudi dva gola.

SK Svoboda je pod pritiskom hitrega in odločnega nasprotnika razvila živahno in nevarno igro. V tehničnem in taktičnem pogledu je zaostajala za domačinom; vse to pa je nadomestila z elanom in požrtvovalnostjo ter držala igro odprto do konca. Premoč rutiniranega nasprotnika je bila sicer vedno silnejša, vendar pa so gosti tudi v največjih stiskah priredili par nevarnih napadov na nasprotnikova vrata. Moštvo ni napravilo najsimpatičnejšega vtisa, ker se nekateri igralci poslužujejo nesportskega načina igre. V tem pogledu prednjači zlasti Habilt, ki se je hotel Pepčeka na vsak način iznebiti in ker ni šlo drugače, ga je namerno faulal. Seveda je bil izključen, vendar pa ga je sodnik v drugem polčasu iz nerazumljivih razlogov zopet pustil nastopiti.

Kratek potek igre:

Svobodaši so prav resno na poslu in predno se ISSK Maribor znajde, v 10. minuti že vodi Svoboda 1:0. Tempo dikтира Svoboda, ki pa ne doseže nobenih vidnih uspehov. V 27. min. doseže Terglec prvi gol za Maribor in že v 28. min. zviša Hreščak na 2:1. V 33. min. mariborski napad krasno kombinira in Pepček pošlje žogo neubranljivo v gol. 3:1. Takoj nato mora Pepček vsled blesure zapustiti igrišče. Do odmora zviša Vodeb rezultat na 4:1.

Po odmoru dominira zopet Maribor. 5. gol zabije Pepček. Tonček menja s Koničem in že je žoga pred vrati gostov, kjer zagreši levi branilec roko. Kazenski strel pretvori Pepček v 6. gol. Maribor se očividno zadovolji z rezultatom. Vkljub temu, da ima »Maribor« nesteto zrelih šans, jih ne izrabljuje. Publika podžiga in zahteva dvoštevilični rezultat. Napad pa želji noče ustreči in igra z izjemo Tergleca in Hreščaka ležerno. Končno je Pepčeku igračkjanja dovolj in v 29. minuti zabije 7. gol.

Zadnje besedo imajo ljubljanci, ki dopravijo z ubranljivim golom rezultat na 7:2.

Sodil je g. Cimperman iz Ljubljane v splošnem dobro. Naslov prvaka LNP se bo letos pač preselil v Maribor, kamor bi spadal že pred 2 leti, pa so pri zeleni mizi drugače odločili.

Pred pričetkom tekme je izročil g. dr. Planinšek igralcu Hreščaku, ki je 200 krat nastopil za barve ISSK Maribora, lično spominsko darilo. Čestitamo!

V predtekmi je porazila rezerva SK Železničarja rezervo ISSK Maribora v razmerju 2:1 (0:0). Sodil je g. Jančič.

SK Celje:SK Železničar 2:1 (1:0).

Mariborski Železničarji so včeraj gostovali v Celju, kjer so nastopili proti SK Celje v prijateljski tekmi. Rezultat, ki ga je včeraj odneslo Celje proti Železničarjem, ni realen in ne odgovarja poteku igre, ker so imeli Mariborčani 90% igre v rokah. Neuspehe mariborskih klubov v Celju je deloma pripisoval tamkajšnji publiki, deloma pa sodniku, ki vsak uspeh gostov onemogoči. Zlasti obnašanje publike je za vsaki gostujoči klub skrajno žaljivo.

Lep uspeh mariborskega Rapida v Gradcu.

SK Rapid je v soboto in nedeljo odigral dve prijateljski tekmi v Gradcu proti tamkajšnjemu Parkklubu. Prvi dan so zmagali Mariborčani z 7:3, drugi dan pa z 2:1. Uspeh Rapida na tujih tleh je vsekakor hvalevreden, zlasti ker je Parkklub ob priliki gostovanja v Mariboru zmagal nad Rapidom z 4:2.

ISSK Maribor mladina:SK Ptuj I 2:1 (0:0).

Mladina okrožnega prvaka je včeraj gostovala v Ptujju ter je odigrala proti SK Ptujju prijateljsko tekmo. Zmagali so Mariborčani z 2:1.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo.

Ljubljana: Hajduk:Primorje 5:0 (1:0).

Zagreb: Hašk:Concordia 7:3 (5:1).

Osigjek: Slavija:Gradjanski 2:0.

Novi Sad: Vojvodina:Mačva 3:0.

Beograd: Jugoslavija:Sašk 6:2 (2:2).

Subotica: Bačka:Sand 4:1 (1:1).

Ostale nogometne tekme.

Rim: Roma:Slavija (Praga) 2:1. Tekma za srednjeevropski pokal.

Turlin: Juventus:Sparta (Praga) 2:1. Tekma za srednjeevropski pokal.

Kolesarska dirka za državno prvenstvo.

Na krožni progi Grosuplje—Krka Stična—Višnja gora—Grosuplje se je včeraj vršila kolesarska dirka za državno prvenstvo. Tekmovanja so se udeležili klubi iz vse države z izjemo zagrebških. Doseženi časi so izborni. Proga za seniorje je znašala 4 kroge, skupaj 160 km. Juniorji so vozili le 2 kroga, skupaj 80 km.

Rezultati so bili naslednji:

Juniorji: 1. Šme (Disk) 2:37:23¹/₂; 2. Faninger (Pošteta) 2:39:32¹/₂; 3. Zupančič (Triglav) 2:42:15; 4. Kesič (Primorje) 2:44:11.

Seniorji: 1. Ivkovič (Gjurgjevac) 5:26:44¹/₂; 2. Jager (Kolesarski baon) 5:28:44¹/₂; 3. Oblak (Kolesarski baon) 5:33:37; 4. Abuinar (Ilirija) 5:36:04; 5. Žgur (Primorje) 5:39:36¹/₂; 6. Prodan (Primorje) 5:47:36¹/₂.

Prvo plasirane bo poslal Kolesarski savez na tekmovalje za svetovno prvenstvo.

Sodna razprava, ki je trajala 562 let

Grško časopisje poroča o sodni razpravi, ki je trajala 562 let in se je šele pred kratkim končala. Bila je to pravda med samostanom Docharion in Kostomoniti na sveti gori Athos, ki se je začela leta 1351. Prepir se je začel radi posestva, kater. je zabilil bizantinski vojskovodja cesarja Ivana V. in je bilo last samostana Docharion. Samostan je napel vse sile, da dobi posestvo nazaj. Menihi so se pritožili cesarju kakor tudi patriarhu. Tudi samostan Kostomoniti si je lastil pravice do posestva. Začela se je pravda med samostanoma, katero pa sta cesar in patriarh odločila v korist samostanu Docharion. Ko so pa Turki zasedli Carigrad, so zabilil samostan Docharion in odvedli menihe v ujetništvo. S tem se je začelo v pravdi stoletno premirje, dokler se ni v 16. stoletju naselila v uplenjenem samostanu nova meniška sekta. Takoj se je začela zopet pravda za posestvo, ki je medtem prešlo v last samostana Kostomoniti. Od 16. stol. pa do konca turškega gospodstva je trajala pravda. Šele ko je prevzela goro Athos Grčija, se je pravda odločila v prid samostana Docharion. Trajalo je torej pol tisočletja, da se je izkazala pravica.

U Švico in po Švici

(Odlomek iz navdušenega pisma o potovanju po Švici.)

6. junija 1931.

... Kaj bi Vam pisal o Švici? Vse to, kar sem lepega videl, se ne da popisati, to so vtisi, ki mi ostanejo celo življenje, in srečen sem, da sem vse to videl, kar ni vsakomur dano.

Potovanje je šlo gladko po programu brez vsakega incidenta. Vozil sem se preko Innsbrucka in Züricha v Lausanne, kjer sem ostal 3 dni. Od tu sem delal izlete v Ženevo, Evian les bains (Francija), Montreux, kamor sem prišel ravno prav na »fête de narcisses« (slavnost narcis), ki vsako leto privabi ogromno ljudi iz vseh krajev sveta. Peljal sem se tudi v Bern in Interlaken. Tu sem se vzpel z gorsko železnico 2000 m visoko, odkoder je krasen razgled. Gori je bilo še precej snega, kjer pa je že skopnel, so cvetele alpske cvetlice. Od tu dalje je šlo mimo divnih jezer v Luzern, kjer sem ostal 2 dni. Ena nočna vožnja po jezeru z magično razsvetljavo in godbo mi ostane nepozabno v spominu. Sploh so švicarska mesta ob jezerih zvečer posebno lepa, ker je vsak večer cela obala bajno razsvetljena in na stotine električnih žarnic reflektira v vodi.

Sledila je najlepša železniška vožnja z Gotthardsko železnico, ki je v tehničnem oziru silno zanimiva. Ko smo se nekaj časa vozili povsem blizu večnega snega, je šlo zopet navzdol in pokrajina je postajala na tej strani Alp vedno bolj južna, videli smo lovoriče, figova drevesa, vinske trte itd. Končno smo prispeli v Lugano, kjer je po večini vse italijansko. Dasi to mesto ni tako čedno in čisto, kakor so severnejša mesta, pa ima vendarle svoj poseben čar, kot ga imajo pač samo južna mesta s svojo bujno vegetacijo. Govoril sem le malo nemško, večinoma francosko in angleško v Lugano seveda italijansko. Posebno v Interlaken so vsi napisani angleški in pozdravljali so me tudi v hotelih kot Angleža. Dolgčas mi ni bil niti trenutek, lepše je sam potovati, družbe se najde povsod dovolj.

Vaš Boris.

Dviganje druge ladje iz jezera Nemi

Italijanski listi posvečajo dolge kolone dviganju druge ladje bivših rimskih cesarjev iz valov jezera Nemi. Kakor je znano, se bavijo s to akcijo že nad dve leti najboljši italijanski arheologi pod pokroviteljstvom samega Mussolinija. Izdatki za dviganje prve ladje so bili že ogromni, pri drugi pa bodo najbrže še večji. Uspehi dviganja potopljenih cesarskih ladij so razmeroma le relativni, če se pomisli, da so morali znižati umetno gladino jezera za nad 19 metrov. Italijanski strokovnjaki so postopali z najdenimi predmeti tako nespretno, da je večina njih propadla kmalu potem, ko so bili iztrgani iz objema valov. Tako n. pr. leseno sidro, deli ladijskega trupa itd. Ladija, ki jo sedaj dvigajo, je čisto svojevrstno zgrajena ter predstavlja doslej še nepoznan tip rimskih ladij.

Deset zapovedi pri jedi.

1. Jej enakomerno! Trikrat na dan ti zadostuje!
2. Odloži kosilo na večer po končanem delu! Zadostuje ti, če opoldan zajutrkuješ!
3. Ne jej prepozno! Pozna jed te razburja in težko ti je zaspiti!
4. Jej zmerno, tudi če si povabljen, nisi primoran vse pojesti!
5. Odpočij se po vsaki jedi in se malo izprehodi!
6. Jej počasi! Prežveči jedila dobro, ker jih želodec lažje prebavi!
7. Ne jej prevročih in ne premrzlih jedil!
8. Z močnimi nasladili varčuj!
9. Med jedjo se ne razburjaj, ne čitaj časopisov ali trgovskih pisem, škodi ti pri prebavi!
10. Ne napolnuj želodec več ko trikrat na dan! Čreva potrebujejo nočitek za rabavo.

Deca kot motiu v umetnosti

V povestih iz starih časov ne naletimo na primere, da bi umetniki razkazovali v svojih delih deco. Niti egiptovski, niti asirski kipar ni imel niti malo interesa na tem, da bi izdeloval like dece v zanimivih kretnjah in izrazih nežne duše.

Tudi grška kultura ni prikazovala dece v umetnosti. V detetu vidimo ljubečnost in ljubezen, a ta čustva so jim bila tedaj tuja, ker je bilo glavno, da se otroka v rani mladosti oddvoji od roditeljev in da ga država sprejme za vojaka. Helenistična kultura v južni Italiji je gojila takozvano pompejansko slikarsko umetnost in izdelovala največ ljubezenske motive.

Etruščani so radi izdelovali kipe dece zlasti kot nagrobne okrase.

Niti starokrščanska umetnost v početku ni polagala mnogo važnosti na izdelovanje dečjih kipov. Toda sčasoma je zamenjala pogske genije z angeli. V prvi polovici drugega stoletja naletimo prvokrat na dete v pravem pomenu, v naročju Device.

Srednji vek prikazuje triumf žene v umetnosti. Dete je na podrejenem mestu.

V novejši dobi prihaja narava bolj do izraza. Slikarji in kiparji prikazujejo zlasti pri deci golo telo, po vzoru stare klasične umetnosti Grkov in Latincev. Lepoto dece izražata posebno lepo kiparja Donatello in Mantegna.

Sladki nasmeh deteta je posebno lepo izdelal Desiderio da Settignano na spomeniku Marsuppini v cerkvi sv. Križa v Firenci; lepoto deteta kipar Luca, a veselost deteta njegov nečak Andre.

Najbolj karakteristične in interesantne motive dečje lepote je izdelal v svojih umetninah kipar Andrej della Robbia. Nebroj del teh umetnikov je izstavljenih v muzejih Firence, Verone, Milana, Siene in Vatikana. Ko gledamo te umetnine, se odpira pred našimi očmi celi svet dečje lepote v nežnih kretnjah in izrazih nedolžne duše.

Eden izmed največjih umetnikov dečje lepote je bil slikar Correggio. Pravijo, da ni imel nihče toliko vpogleda v tajne detetovega življenja. Na svetovno znani sliki »Vstajenje« se vidi prava angelska apoteoza dece. Lahko bi našli še celo vrsto umetnikov, ki najdejo svoje inspiracije v deci: Domenichino, Sassoferrato itd. Tudi v novejši dobi najdemo deco kot motive umetniških del.

Ponesrečen poskus umora

Veliko pozornost je vzbudila sodnijska razprava gospe Hedon in njenega ljubimca Henry Bresson-a v mestu Caennu. Obtožena sta bila radi poizkušene umora soproga gospe Hedon. V podjetju svojega soproga je spoznala 35letna obtoženka svojega ljubimca. Razmerje je postajalo čimdalje bolj intimno. Ovira za njuno srečo je bil edinole soprog, zato sta sklenila ga umoriti. Način umora sta si zamislila zelo nenavadno in rafinirano. Da bi zamotila javnost, sta hotela inscenirati slučajno nezgodo. Ko se je peljal nekega dne gospod Hedon s svojim kolesom na cesti izven mesta, ga je čakal ljubimec njegove žene z motorjem na stranski poti. V trenutku, ko se je približal Hedon, je zavozil Bresson z vso bržino svojega motorja v njega. Ta je zletel v velikem loku s kolesa, ali k sreči je priletel na bližnjo njivo tako, da je odnesel le majhne poškodbe. Zaljubljeni parček so takoj potem vtaknili v zapor in obtožili poizkušene umora. Kot glavna pričja je nastopil ponesrečen soprog. Sodišče je obsodilo zločinski parček na sedemletno prisilno delo. Bresson plača vrh tega svojih žrtvi 10.000 frankov odškodnine.

Mussolinjeva pletena koča.

Na obali pri Ostiji v Italiji stoji pletena hišica, katere so poslužuje Mussolini. Iz hišice vodi telefon skozi gozd. Opoldan se pelje Mussolini v stokilometerskem tempu na cesti v Ostijo. Nato zavije v kraljevi park in v najsamotnejšem kotičku stoji njegova pletena koča. Obede mu prinašajo z avtomobilom. Po kopeli in po obedu se začne delo. Proti večeru se pelje Mussolini zopet v Rim, da sprejme v veliki dvorani Palazzo Venezia obiskovalce. Dnevno prckine na ta način svoje politično delo, da se duševno in telesno opomore.

D. Zevaccov

V senci jezuita

Zgodovinski roman

155

»Kako je misliš najti, ako ti ne dam vseh navodil?«

»Ah, da... govorite, povejte... kar meša se mi od te misli... Oh, gospa, kako da ste tako dobra z menoj... Moja hči! Če premislim, da ne vem, kje je!... Ona mora biti v Fontenbloju, in jaz jo grem iskat...«

»Poslušaj: vzemi najprej tu nekoliko denarja, da ne prideš v zadrego.«

»Ni treba denarja, saj pridem po golih kolenih, ako bo treba.«

»Le vzemi, da prideš hitreje.«

»Res je, ako bom plačevala, pridem hitreje.«

Vzela je pet ali šest zlatnikov, katere ji je ponujala vojvodinja Etanpska.

»Ko dospješ v Fontenblo,« je nadaljevala vojvodinja, »vprašaj, kje je grad. Ali slišiš?«

»Kako ne bi slišala!... Ah, zaletela bi se z glavov v zid, ako bi pozabila le eno samo podrobnost! Ko pridem v Fontenblo, vprašam, kje je grad... Kaj potem?«

»Ali veš, kdo prebiva v tem gradu?«

»Ne! Kako hočete, da naj vem! Ah, govorite vendar, povejte, kdo!«

»Franc prebiva tam...«

»Franc!...«

»Da, tvoj ljubimec, Žiletin oče. Ali ga nisi videla nikoli pozneje?«

»Nikoli!«

»Ali bi ga še spoznala?«

»Ah, da!« je rekla reva s takšnim sovraštvom v glasu, da je zaigral na ustnicah vojvodinje zadovoljen smehljaj.

»Tudi če se je nekoliko postaral?«

»Pravim vam, da ga poznam!«

»All veš kaj je tvoj Franc?«

»Oh, vem, da mora biti imeniten gospod...«

»Kralj je! On je kralj francoski.«

V vojvodinjinu največjo osuplost je plosknla blaznica z rokami in se zagrohotala.

»Oho! Baš tega je še manjkalo Žileti! Kraljeva hči!... Toda to ni nič čudnega, vidite! Niti, če bi sama postala kraljica, se ji ne bi čudila. Kar se tiče Franca, mi je popolnoma vseeno, če je kralj francoski. On naj bo, kar hoče. Povem mu vse, kar mu imam povedati...«

»Poveš mu...«

»Gotovo!«

»Poslušaj me torej! Tvoja Žileta se nahaja v gradu kralja francoskega. Treba ti je iti samo v Fontenblo, kakor sem rekla. Poidi v grad in počakaj pred ograjo... All boš znala čakati?...«

»Da, da... Biti hočem potrpežljiva.«

»Kralj zapusti grad skoro vsako jutro in gre na lov. In zdaj razumeš: kadar boš videla, da prihaja s svojim spremstvom iz gradu, se mu približaj; ostalo je tvoja stvar! Ako ne dosežeš, da ti vrne hčer, je kriva tvoja lastna nespretnost...«

Z globokim zanimanjem je poslušala Margentina te besede.

Nato ji je povedala vojvodinja pot, ki jo naj ubere, in vrata, skozi katera naj zapusti Pariz; ko je bilo vse to opravljeno, je odšla.

Margentina se je oblekla z največjo naglico v obleko iz grobega sukna, ki jo je oblekla le redkokdaj; napravila si je majhno culo in hitela od doma.

Vojvodinja je stala v enem izmed mnogih koticov tiste ulice z dvema moškima, ki sta jo bila spremila, ter prisostvovala Margentininemu odhodu.

Blazna ženska je hitela urnih korakov po Parizu. Začudenje in vznemirjenost sta se bila razgrnila po

njenem obrazu.

Večkrat je zalotila sebe, samo, ko ji je bilo na jeziku, da krične mhmogredočim:

»Moja pot gre v Fontenblo! Moja hči je v Fontenbloju!«

Ko je bila na Melunski cesti, je pospešila korak. Ura je bila morda tri popoldne, ko je zapustila svoj brlog.

Hodila je v eni sapi do osmih zvečer.

Takrat je stopala ravno v neko vas.

Zanjo je pridvela kočija, zaprežena s štirimi konji, in je malo manjkalo, da je ni podrla.

»Pazi! Pazi!« je kričnil eden izmed postiljonov.

Margentini je ostalo jedva dovolj časa, da se je mogla umakniti; gledala je par trenutkov za kočijo, ki je izginjala v smeri proti Fontenbloju.

»Rada bi sedela tam notri,« si je mislila. »Prej bi prišla do Žilete.«

Bila je kočija vojvodinje Etanpske, vračajoče se v Fontenblo.

Kakšna je neki bila misel, ki je napeljala Ano, vojvodinjo Etanpsko, da je storila ta korak pri blazni Margentini?

Čemu je poslala blaznico v Fontenblo?

Ali je upala, da bo osmešena Žileta na vekomaj, ako pride v grad ta beračica in jamé zahtevati kot svojo hčer njo, ki ji pravijo vojvodinjinca? Morebiti!

Morda je tudi upala v tistem instinktivnem zapanju, ki ga imajo vse ženske, v res ogromno silo materinskega čuvstva, da najde Margentina sredstvo in iztrga Žileto Francu I. ali jo pa vsaj obvaruje njegove ljubezni.

Zakaj vojvodinja Etanpska ni dvomila že zdavnaj več, da kralj ljubi Žileto.

Dokler se mu bo dekle ustavljalo, nevarnost še ni prevelika — je modrovala vojvodinja Etanpska...

Toda tisti dan, ko postane oficijelno kraljeva metresa — kaj bo tisti dan ona, mogočna ljubinka kraljeva, ki so se uklanjali njenemu gospodstvu vsi, tja do Diane Poatješke?

Več dni je premišljala Ana o tem svojem položaju.

Malo ji je manjkalo tudi zanesljive osebe, da bi izvršila ta načrt: njen sokrivec Aleš Lemahu je bil mrtev; sama ga je bila umorila.

V molčečnost svojih običajnih kavalirjev je zapala samo nepopolno.

Tako se je spomnila Margentine in se vprašala, ali ne bi mogla blaznica, ako jo dobro nauči, igrati svoje vloge v dramii ali komediji, ki jo ona pripravlja.

Prišlo ji je na um, da bi bilo dobro povedati Margentini: Ravno Žileta je tvoja hči, ki si jo z žalostjo iskala.

Vojvodinja Etanpska ni vedela, da je to resnica; mislila je sama o sebi, da laže.

Toda slučaj je hotel, da je bila njena laž resnica; življenje ima svoje muhe in presenečenja.

Ko je opravila svojo reč, se je vrnila vojvodinja z vso naglico v Fontenblo, da počaka tamkaj dogodkov in jih nadzoruje.

Njena kočija bi bila kmalu podrla Margentino.

Blaznica se je bila odpravila peš, kakor smo videli. Niti na um ji ni prišlo, da bi si z denarjem, ki ga ji je bila pustila lepa gospa, lahko najela voz. Za njeno pamet, kjer se je odseval svet zgolj v kalnih obrazih, je obstojala samo ena možnost, priti s kraja v kraj; hoditi, dokler neso človeške noge.

Rekli smo, da je trajal njen prvi pohod pet ur.

In če se je ustavila, se je zato, ker je čutila, da mora neizogibno zabloditi v globoki noči; cestam onih dni, ki so bile bolj podobne širokim zanemarjenim stezam, je bilo kaj težko slediti.

Margentina, ki jo je mučila želja, priti naglo do cilja, je prekoračila vas, kamor je bila prišla, in potkusila nadaljevati pot.

Toda moralá se je ustaviti, kajti noč je stala pred njo kakor stena.

Obrnila se je nazaj, vrnila se je v vas, stopila v neko gostilno in pokazala zlatnik.

Krčmar ji je naglo pogrnil mizo in ji prinesel večerjo, kakor za pol tucata vitezov. Zlatnik je šel po vodi, Margentina pa je pojedla kosček kruha in izpila kozarec vode, kakor da hti ne vidi paštet in pečene kure, ki jo je bila postavila strežajka pred njo.

»Kam ste namenjeni?« jo je bil vprašal gostilničar.

»Kam sem namenjena? Takšno vprašanje! Svojo hčer grem iskat!«

Domači so se spogledali in zmajali z glavami. Popotnica s svojimi zbeganimi očmi in čudnimi kretnjami je kmalu zbudila v njih vseh pravilni vtis — da je blazna.

Samo temu se je imela Margentina zahvaliti, da je lakomni gostilničar ni popolnoma oropal; ljudje so se bali norcev kot posebnih bitij, ki so v bližnjih ali daljnih stikih z duhovi in vsakovrstnimi izvenzemeljskimi močmi, ki si ni dobro takopati njihove jeze.

Ko se je pokazalo solnce na vzhodu, se je Margentina odpravila dalje.

Pomlad je odevala s cvetjem vse breskve in jablane, ki so se zibale ob poti v rahlih belih in rožnatih pajčolanih.

Bila je ena tistih kapričnih deževnih pomladí, ko se solnce »smeje med solzami«, nebo pa se zdaj zavlja v snežne vihre, zdaj spet kaže svoj najčistejši modri blesk.

Vseeno, bila je pomlad in Margentina je čutila, kako se ji ogreva srce in kako postajajo njene misli veselejše.

Korakala je z vrlim, krepkim spehom.

Enkrat jo je ustavila beračica in jo poprosila miloščine.

Margentina ji je dala enega izmed cekinov, ki jih je imela pri sebi. Beračica, ki je izprva osupnila, jo je preganjala še dolgo z običajnimi pretiranimi zahvalami.

Blaznica pa je šla dalje, brenčaje svojo priljubljeno pesem, staro uspavanko iz davnih dni, naivno in otroško:

»Tam na vrtu na sosedovem

trgala sem bele lilije...«

Včasí se je ustavila in plosknla z rokami, rekoč: »Kaj počne, moj Bog! Kaj poreče, kadar jo vza-mem v naročje, da jo pozibljem, kakor sem jo zibalá in uspavala nekdaí... Ali bo srečna! In jaz šele!... Gospod, kako je dobro na svetu. In kako lepo je! Nikdar še nisem videla tako lepega dneva!«

To je vzkliknila v trenutku, ko je snežilo kroz ir krog nje.

Kadarkoli je srečala kmeta ali prišla mimo kaké hiše, je vprašala:

»Ali je še daleč Fontenblo?«

Vsak ji je odgovarjal, kakor je vedel in znal.

Ko je zastavila prvikat to vprašanje, je trepetala na tihem, da ji ne bi odgovorili:

»Fontenblo? Saj tega sploh ni! Fontenbloja ni!«

A zdaj je bila gotova.

Vedela je, da leži nekje mesto, ki se imenuje Fontenblo! Iz tega je sklepala, da njena hči živi in da jo ona najde.

Hodila je ves dan; ko je napočila noč, se je morala ustaviti znova, tako da je dospela šele drugi dan. Zagledala je bila iz dalje skupino hiš in vprašala moža, ki ga je srečala, kakor je izpraševala po navadi:

»Ali je še daleč Fontenblo?«

Mož pa je iztegnil roko proti tistim hišam in dejal:

»Fontenblo? Saj vidite! Fontenblo je tisto, tam-le!...«

Blaznica je stala nekaj časa kakor vkopana, tako jo je prevzela vest.

Sklenila je roke, in oči so se ji razširile od začudenja.

Vso pot jo je mučila nekakšna temna bojazen, da ne pride nikoli do cilja in da se ljudje morda norčujejo, kadar ji vele:

»Čez štiri ure... čez dve uri, boste tam...«

In zdaj je bila tu!

Zastopnike -ce

za celo Mariborsko oblast za dobro vpeljanó zavarov. »Samopomoč«, ki nudi najugodnejše pogoje, sprejemem. Za odgovor znamka za Din 2.—. Pismene ponudbe pod »Ugodno« na upravo »Večernika«. 2012

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Mornarske majlice

od Din 9 naprej. Eksportna hiša »Luna« Maribor, Aleksandrova cesta. 1722

Kovčke za potovanje,

ročne torbice, aktovke, listnice, denar-nice, nogometne žoge, nahrbtnike, športne pasove itd. nudi v največji izbiri in najnižji cení. Ivan Kravos, Aleksandrova 13. Maribor. 1856

Kupim polico,

visoko ca. 250 m, dolgo tudi ca. 250 m s predali, visokimi ca. 25 cm. Naslov v upravi lista. 1900

Opremljen kabinet

oddam takoj gospodu. Magdalenska ulica 61. 2030

Izgubila sem

v soboto zvečer na poti od parka do Ljudskega vrta zavitek z svilenimi ovratniki in kapico. Pošten najditelj se naproša, da vrne v trafiko Svetek, Gosposka ulica. 2032

zastopniki se sprejmejo

Sedaj kupite

Creppe de chin

Creppe satin

Creppe georgette

Creppe mongole

Creppe fallé

Creppe Jeanette

Creppe Suede

Georgette Imrime

Marchiseté

Paular, hamboro itd.

v najlepših modernih barvah in desenih najceneje pri

L. ORNIKU, MARIBOR
Koroška cesta 9. Plačilne olajšave!